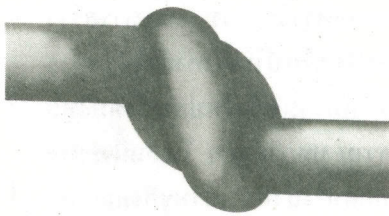

แนะนำหนังสือ

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

ฉบับครบรอบ ๓๐ ปี
(๒๔๙๙ - ๒๕๒๙)

ภาพแสดง
บรรณาธิการ

สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับครบรอบ 30 ปี (2499-2529)

ภูวดล ทรงประเสริฐ บรรณาธิการ

สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย จัดพิมพ์
พิมพ์ครั้งแรก กรกฎาคม 2529
หนา 274 หน้า ราคา 150 บาท
สุพดี บรรจงแต้ม ผู้แนะนำ

หนังสือสังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับครบรอบ 30 ปี
ของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย เป็นหนังสือ
ปกอ่อนที่รวบรวมบทความและบทกวีที่มีคุณค่าของนักเขียน
ผู้ทรงภูมิปัญญา ความมานะอดทนและการเสียสละ
อย่างสูง อาทิ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ พระยา
อนุมานราชธน ศาสตราจารย์เกษม อุทยานิน ศาสตรา-
จารย์ป๋วย อึ๊งภากรณ์ อาจารย์สุลักษณ์ ศิวรักษ์ เป็นต้น
บทความและบทกวีทั้งหมดในเล่มนี้เคยตีพิมพ์
ในวารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์ ตลอดช่วงพ.ศ. 2506-
2519 การรวบรวมนำมาจัดพิมพ์ใหม่นี้ ผู้รวบรวม
แสดงว่า “เพื่อสะท้อนให้เห็นกระแสความคิดทางสังคม
เศรษฐกิจและการเมืองของคนไทยร่วมสมัย ซึ่งส่วน
ใหญ่ก็ยังมีตัวตนอยู่ในขณะนี้ ตลอดจนการประเมิน
คุณค่าและบทบาทของสังคมศาสตร์ปริทัศน์ที่มีต่อการ
พัฒนาภูมิปัญญาของปัญญาชนยุคนั้น และผลกระทบ
ที่มีต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบันด้วย”

4 เวทีความคิดทางสังคม

สังคมศาสตร์ปริทัศน์ฉบับครบรอบ 30 ปีนี้ ได้สืบ
ทอดเจตนารมณ์ของบรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์
ปริทัศน์ในอดีตที่มุ่งให้เป็นเวทีของการแลกเปลี่ยนความ
รู้ความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับสังคม ครั้งนี้จึงได้แบ่ง
เนื้อหาในเล่มออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. บทนำ เป็นส่วนที่รวบรวมบทบรรณาธิการ
หรือบทความที่เคยตีพิมพ์ในคอลัมน์ “บทนำ” ที่วารสาร
สังคมศาสตร์ปริทัศน์รวมทั้งหมด 59 บทความ ซึ่ง
อาจารย์สุลักษณ์ ศิวรักษ์ เป็นผู้รับผิดชอบในกอง
บรรณาธิการยุคแรก เมื่อปี 2506 และต่อมามีคุณสุชาติ
สวัสดิ์ศรี เป็นผู้รับผิดชอบในกองบรรณาธิการสมัย
ต่อมา

2. บทกวี รวบรวมบทร้อยกรองต่าง ๆ ที่เคย
ตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์ รวม 30 บท
ส่วนเป็นงานกวีที่เข้มข้นในการใช้ภาษา การกำหนด
ลีลาบรรยากาส การใช้สำนวนโวหาร ฯลฯ แต่ละบท
จะจับงานประกายแห่งสัจจะ สะท้อนแนวคิดทางชาติ

ศาสนา ให้มีความรักในเพื่อนมนุษย์ ปลูกปลูกพลังใจ ให้มีความหวัง และคัดค้านความไม่เป็นธรรมซึ่งเป็นผลงานของกวีหลายคนที่มีชื่อเสียงในยุคปัจจุบัน อาทิ อังคาร กัลยาณพงศ์ ส.ศิวิรักษ์ ขรรค์ชัย นุนปาน ไพบูลย์ วงศ์เทศ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ เป็นต้น

3. **บทความ** เป็นส่วนที่รวบรวมบทความทางวิชาการที่เคยตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์ รวม 31 บทความ ซึ่งล้วนแต่เป็นบทความที่ช่วยชี้แนะให้ผู้อ่านมองดูสังคมศาสตร์ โดยรอบในด้านวิถีชีวิตของมนุษย์ในทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

4. **จดหมายถึงบรรณาธิการ** รวบรวมจดหมายที่ผู้อ่านวารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์เขียนถึงบรรณาธิการ รวม 15 ฉบับ

สังคมศาสตร์ปริทัศน์จะช่วยพัฒนาภูมิปัญญาของประชาชนได้อย่างไรหรือ?

หลาย ๆ คนมีความเชื่อว่า อดีตเป็นที่มาของ ปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นพวกเขาจึงศึกษาเรื่องราวในอดีตที่มีผู้บันทึกไว้อย่างเป็นทางการศึกษาด้วยการอ่าน มีบุคคลที่มีชื่อเสียงหลายคนประสบความสำเร็จในชีวิต ด้วยการอ่านศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยตนเองจากหนังสือ ดังเช่นแม็กซิม กอร์กี้ผู้เป็นบิดาแห่งวรรณกรรมแนวปฏิปักษ์ สังคมนิยม เขามีความเชื่ออย่างลึกซึ้งในการศึกษาจากหนังสือ เขาได้เล่าไว้ในงานเขียนของเขาว่า “ข้าพเจ้ายังอ่านมาก หนังสือยังนำข้าพเจ้าใกล้ชิดโลกมากยิ่งขึ้น... หนังสือยังเปิดทัศนะใหม่เบื้องหน้าข้าพเจ้าต่อไป... หนังสือแต่ละเล่มเป็นขั้นบันไดนำพาข้าพเจ้าจากความเป็นสัตว์ขึ้นสู่ความเป็นมนุษย์ ขึ้นสู่ความเข้าใจที่ดีกว่า...” ด้วยเหตุนี้หรือเปล่า ผู้รวบรวมสังคมศาสตร์ปริทัศน์ได้บอกกล่าววัตถุประสงค์ที่รวบรวมบทความ บทความต่าง ๆ ขึ้นเป็นรูปเล่มหนังสือว่า “ประเมินคุณค่าและบทบาทของสังคมที่มีต่อการพัฒนาภูมิปัญญาของปัญญาชนยุคนั้น และผลกระทบที่มีต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบันด้วย” หรือว่าบทบาทอันนี้สำคัญจนกระทั่ง

ผู้นำรัฐบาลในยุคนั้นต้องสั่งปิดวารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์และให้เผาทำลายทิ้งเสียพร้อมกับเหตุการณ์วันมหาวิปโยค 6 ตุลาคม 2519 ทั้งนี้เพื่อปิดกั้นความคิดของปัญญาชน อย่างไรก็ตามก็ยังมีบุคคล หรือสถาบันการศึกษาบางแห่งที่ตระหนักถึงคุณค่าของหนังสือที่มีต่อสังคมไทยได้เก็บรักษาไว้บ้าง

ปัจจุบันบรรยากาศทางวิชาการ และการสร้างสรรค์ระบบประชาธิปไตยในบ้านเรากำลังได้รับการพัฒนาไปสู่ทิศทางที่ให้ความหวังใหม่กับสังคมไทยมากขึ้น การอ่านบทความ บทความต่าง ๆ ในเล่มนี้จะช่วยสะท้อนกระแสความคิดทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของไทยได้ดี ผู้เขียนบทนำชื่อ “บทเรียนจากอดีต” กล่าวว่า “การที่เรารู้จักอดีตของเราเองอย่างฉาบฉวยมากนี้เอง ที่เป็นเหตุให้เราหิ่งในความเป็นไทยอย่างผิด ๆ และพร้อมกันนั้นเราก็เป็นโรคปมด้อย ถูกชาติของเราเองอยู่ได้สำนึก” (หน้า 23) หรืออย่างบทกวีของ ไพบูลย์ วงษ์เทศ ชื่อ “วิถีจิตนา” ตอนหนึ่ง

● เมื่อไหร่เหว ความหวังจะยังหวาน
เมื่อไหร่เหว อันธพาลจะเสื่อมศรี
เมื่อไหร่เหว ผู้นำจะทำดี
เมื่อไหร่เหว มันจะมีความอาย?

(หน้า 115)

หรือคำว่า “กาหลอ” คำนี้คิดว่ายังมีคนไทยอีกหลายคนที่ไม่รู้จักว่าเป็นชื่อหรือหมายถึงอะไร หรือบางคนอาจจะเพิ่งเคยได้ยินด้วยซ้ำไป ถ้าคุณได้อ่านบทความเรื่อง “กาหลอ” ของโกมล คีมทอง ในหนังสือเล่มนี้ก็จะเข้าใจได้ดีว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่คนไทยภาคใต้นิยมใช้กันในงานศพ แต่ปัจจุบันอาจจะหายเลืกลากันไปตามภาวะของสังคม หรือแม้แต่ท่านพุทธทาส อินทปัญโญ แห่งสวามิภักดิ์ไชยา ท่านได้เขียนจดหมายถึงบรรณาธิการฉบับหนึ่งว่า “หนังสือนี้ คงจะเป็นการดึงระดับวรรณกรรมไทยให้สูงขึ้นอย่างน่าภูมิใจ แม้ว่าจะยังฝืนสภาพผู้อ่านส่วนมากในเมืองเราซึ่งยังคงด้อยอยู่อย่างน่าใจ

หาย...” (หน้า 236)

แล้วคุณล่ะ พอจะมองเห็นว่าเรื่องราวหรือกระแสความคิดทางสังคม ศิลปวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองของคนไทยในอดีตจะช่วยพัฒนาภูมิปัญญาของคุณได้หรือไม่

บทสรุป

หนังสือเล่มนี้ แม้จะรวบรวมสิ่งที่เคยตีพิมพ์ปรากฏแก่สายตาผู้อ่านมาแล้ว ตั้งแต่ช่วง พ.ศ. 2506-2519 แต่บทความและบทกวีต่าง ๆ ก็ยังมีคุณค่าในทางวิชาการ ทักษะคิด ประชญา และสังคม อันจะเป็นประโยชน์ทางความคิดแก่ผู้สนใจ และอนุชนรุ่นที่ไม่มีโอกาสได้ใช้ชีวิตในสังคมไทยช่วงเวลาดังกล่าว คุณลองอ่านดูว่า จะสามารถเชื่อมอดีตให้เข้ากับปัจจุบันได้หรือไม่

อย่างไรก็ตามหนังสือเล่มนี้มีข้อน่าสังเกต คือ บทนำ บทกวี บทความ หรือจดหมายถึงบรรณาธิการ

ทุกเรื่องจะมีเชิงอรรถอ้างอิงไว้ท้ายหน้า และท้ายเล่ม ยังมีภาคผนวก ดรชนี้สารบัญสังคมศาสตร์ปริทัศน์ ทุกฉบับที่เคยตีพิมพ์ออกมาในอดีต ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านทราบรายชื่อบทความอื่น ๆ ทางด้านสังคมศาสตร์ที่ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในหนังสือเล่มนี้ ทั้งนี้จะหาอ่านเรื่องที่คุณสนใจได้จากวารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์ ซึ่งห้องสมุดบางแห่งที่เคยจัดหาไว้และอาจจะนำมาเย็บเล่มเป็นวารสารฉบับช่วงเวลา

อีกประการหนึ่งตัวอักษรที่ใช้ในการพิมพ์หนังสือเล่มนี้ ผู้จัดทำไม่ได้ใช้ตัวอักษรขนาดมาตรฐานทั่วไป แต่เป็นตัวอักษรขนาดเล็ก ซึ่งอันนี้คงจะไม่เป็นปัญหาแก่ผู้อ่านมาก เพราะการพิมพ์ชัดเจนดีและใช้พิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์อย่างดี ทั้งนี้ผู้รวบรวมมีเจตนาจะบรรจุบทความทางวิชาการที่มีคุณค่าให้หลากหลายและมากที่สุด

